

A SÁGVÁRI KÉPES-FA

A fa/facsoport története

„Akit Ságvárra vet a sorsa, ráadásul érdeklődik e somogyi község múltja iránt, annak nemcsak néhány évtizedre kell visszatekintenie, hanem majd' 19 000 évre, hiszen az emberi megtelepedés legkorábbi nyomát, a szőlőhegyen feltárt jégkorszaki rénszarvasvadász-táborot ennyi időre becsülik a tudósok. A református templom mellett szemünkbe ötlik egy falmaradvány, amely római erődítmény része volt 1600 évvel ezelőtt. A Tömlőc-hegy késő római kori temetőjének ókeresztény emlékei arról mesélnek, hogy akkoriban ugyanazokat az imákat mondták itt, mint amiket mi is magunkénak vallunk.” (Részlet Gárdonyi Máté: Ságvár öröksége című könyvéből.)

A Ságvárért Egyesület 2005-ös megalakulásakor azt a célt tűzte ki maga elé, hogy felújítja és megőrzi a régi időkől ránk maradt örökségeket. Egyik ilyen örökségünk a Képes-fa is, amelyet szeretnénk megőrizni az utókor számára. A legenda szerint 1520 táján egy éjszaka nagy fényesség szállt Somogy egén, és Andocs felett Mária jelent meg angyalaival, csodálatos énekektől kísérvé. Nagy csodálkozással és félelemmel látták másnap reggel, hogy a falu közepén tornyos kis kápolna áll, oltárán Máriát és a kisdedet ábrázoló szoborral. A legenda azt tartja, hogy a kápolnát az angyalok hozták el Kalocsáról. A szobor ma is az andocsi kegytemplom oltárán áll. Évszázadok óta zarándokok keresik fel az ország minden tájáról a csodatévő Szűz Máriát, akinél a kérések meghallgatásra találnak.

A leghűségesebb zarándokok közül valók a székesfehérvári egyházközség tagjai, akik évszázadok óta visszajárnak Andocsra. 1706-ban a város magisztrátusa elrendelte, hogy a nagy pestisjárvány elmúlásának öröme hálaadó körmenetet tartsanak, amelyen minden háztól legalább egy főnek részt kell vennie. Ezen a körmeneten határozták el, hogy minden év szeptember első vasárnapján (Órangyalok vasárnapja) az andocsi Szűz Mária előtt tisztelegnek. Azt, hogy e fogadást 1824 előtt mennyire tartották be, nem tudjuk, de e dátumtól fogva jegyzőkönyvben rögzítik eme nevezetes eseményen történeteket, és beszámolnak arról, hogy hányan vettek részt. A zarándoklat akkoriban hat napig tartott, ennyi idő alatt fordultak meg Andocsról. Csütörtökön hajnalban indultak, Gamásza-pusztán éjszakáztak, majd Kilitinél mise és ebéd után letértek a hagyományos útról, és erdők-mezők útjain járva közelítették meg Kapolyt, ahonnan továbbmenve szombat déltájban érkeztek meg Andocsra. Vasárnap délben indultak vissza Fehérvárra, ahová kedden érkeztek, megtisztult lélekkel, elfáradt testtel.

Ezen út egyik pihenője a Jabára vezető út mellett, a 300 évesnek mondott tölgyfa alatt volt, amelynek törzsén volt elhelyezve egy Szent Vendelt ábrázoló festmény, amelyen a szent báránnyal körülvéve látható. A szentképet a székesfehérvári zarándokok hozták 1930-ban, állítólag ez idő tájt az állatok között dúlt valamilyen járvány, ami nagyon megfogyasztotta a máskor népes nyájukat, amelyek a zarándokok útját kísérő dombokon legelésztek.

Ez alatt a Képes-fa alatt (ahogy elnevezték) pihentek és imádkoztak, de Gám-pusztáról is hoztak le kalácsot és hűvös aludtjejet a fáradt zarándokok megvendéglésére. Gyalogos búcsújárók utójára 1951-ben jöttek Fehérvárról a Képes-fa irányába. A fehérváriakon kívül a környék búcsújárói is útba ejtették a fát, így a ságváriak is, akik szeptember második vasárnapján keresték fel az andocsi Szűz Máriát.

Az 1980-as évek elején a sérült, összefirkált képet Együd Árpád Kaposvárra vitte restaurálásra, váratlan halála után felvették a hagyatékába, s csak hosszas levelezés után kaptuk vissza. Egy kiállításon bemutatásra került, azóta hollétéről nem tudunk, valaki egy szerény Szűz Mária szoborral pótolta a kép hiányát.

Egyesületünk 2010-ben elhatározta, hogy az elveszett kép helyett újat készítet. Molnárné Szolyák Éva, egyesületünk tagja felajánlotta, hogy megfesti a képet, amelynek keretét Horváth Zoltán készítette el. Az új kép felszentelésére 2011. május 7-én került sor. Dr. Gárdonyi Máté, Balatonkiliti és Ságvár plébánosa több mint 200 fő előtt kért áldást az öreg tölgyre és annak új képére. Az ünnepségre több településről is érkeztek, a legtöbben Ságvárról, de voltak Balatonkilitiről, Lulláról, Andocsról és Székesfehérvárról is.

A Képes-fának régen csupán egyházi szerepe volt, mára viszont világi események is fűződnek a nevéhez: túraútvonal, közösségi és családi kirándulások színtere lett. Egyesületünk ezért is tartja fontosnak a fa megőrzését és környezetének védelmét. Szeretnénk, ha ez az újból felfedezett kincs sokáig fennmaradhatna festői környezetével együtt, hogy az elkövetkezendő nemzedékek is büszkék lehessenek rá.